Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

30. aprill 2014*

Eelotsusetaotlus — Direktiiv 93/13/EMÜ — Põhjendus 13 — Artikli 1 lõige 2 — Tarbijalepingud — Hüpoteeklaenu leping — Hüpoteegi realiseerimise täitemenetlus — Liikmesriikide õigus- ja haldusnormid — Lepinguline tasakaal

Kohtuasjas C-280/13,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Juzgado de Primera Instancia nº 4 de Palma de Mallorca (Hispaania) 23. aprilli 2013. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 22. mail 2013, menetluses

**Barclays Bank SA**

*versus*

**Sara Sánchez García,**

**Alejandro Chacón Barrera,**

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president A. Borg Barthet, kohtunikud E. Levits, ja S. Rodin (ettekandja),

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Barclays Bank SA, esindajad: *abogado* J. Rodríguez Cárcamo ja *abogado* B. García Gómez,

— Hispaania valitsus, esindaja: S. Centeno Huerta,

— Euroopa Komisjon, esindajad: M. van Beek, É. Gippini Fournier ja L. Banciella,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

**otsuse**

1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT L 95, lk 29; ELT eriväljaanne 15/02, lk 288).

2 Taotlus on esitatud ühelt poolt Barclays Bank SA (edaspidi „Barclays") ning teiselt poolt S. Sánchez García ja A. Chacón Barrera (edaspidi „võlgnikud") vahelises vaidluses, mille ese on põhikohtuasja poolte sõlmitud hüpoteeklaenu lepingust tulenevate võlgade sissenõudmine.

## Õiguslik raamistik

*Liidu õigus*

3 Direktiivi 93/13 põhjendus 9 on sõnastatud järgmiselt:

„[...] kauba ja teenuste omandajad peaksid olema kaitstud müüja või teenuste osutaja volist tulenevate kuritarvituste eest [...]"

4 Direktiivi põhjendustes 13 ja 14 on liikmesriigi õigus- või haldusnormide kohta märgitud nii:

„eeldatakse, et liikmesriikide [õigus- või haldusnormid], millega vahetult või kaudselt määratakse kindlaks tarbijalepingute tingimused, ei sisalda ebaõiglasi tingimusi; seetõttu tundub, et käesoleva direktiiviga ei ole vaja reguleerida tingimusi, mis tulenevad kohustuslikest õigus- või haldusnormidest või rahvusvahelistest konventsioonidest, millega liikmesriigid või ühendus on ühinenud; sõnastus „kohustuslikud [õigus- või haldusnormid]" artikli 1 lõikes 2 hõlmab ka lepinguosaliste suhtes seadusega ette nähtud korras kohaldatavaid eeskirju, kui ei ole kokku lepitud teisiti; [Väljendi „põhikirjasätted või õigusnormid" asemel on siin ja edaspidi kasutatud täpsemat vastet „õigus- ja haldusnormid".]

liikmesriigid peavad siiski tagama, et lepingud ei sisaldaks ebaõiglasi tingimusi, eeskätt sellepärast, et käesolevat direktiivi kohaldatakse ka kaubandus-, äri- või kutsetegevuse suhtes".

5 Sama direktiivi artikli 1 lõikes 2 on sätestatud:

„1. Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada liikmesriikide õigus- ja haldusnormid, mis käsitlevad ebaõiglasi tingimusi müüja või teenuste osutaja ning tarbija vahel sõlmitud lepingutes.

2. Lepingutingimused, mis põhinevad kohustuslikel [õigus- või haldusnormidel], ei kuulu käesoleva direktiivi reguleerimisalasse."

6 Nimetatud direktiivi artikkel 3 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Lepingutingimus, mille suhtes ei ole eraldi kokku lepitud, loetakse ebaõiglaseks, kui see on vastuolus heausksuse tingimusega ning kutsub esile lepinguosaliste lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste olulise tasakaalustamatuse, mis kahjustab tarbijat.

2. Tingimust ei loeta kunagi eraldi kokkulepituks, kui see on eelnevalt koostatud ning tarbija ei ole seetõttu saanud tingimust sisuliselt mõjutada, eriti eelnevalt koostatud tüüplepingute puhul.

[...]

3. Lisa sisaldab soovituslikku ja mittetäielikku loetelu tingimustest, mida võib pidada ebaõiglasteks.”

7 Direktiivi 93/13 artikli 4 lõikes 1 on ette nähtud:

„Ilma et see piiraks artikli 7 kohaldamist, võetakse lepingutingimuse hindamisel arvesse lepingu sõlmimise objektiks oleva kauba või teenuse laad ning viidatakse lepingu sõlmimisel kõigile sellega kaasnevatele asjaoludele ning kõigile teistele kõnealuse või muu lepingu tingimustele, millest see sõltub.”

8 Selle direktiivi artikli 6 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid sätestavad, et ebaõiglased tingimused lepingus, mille müüja või teenuste osutaja on […] tarbijaga sõlminud, ei ole [siseriiklikes õigusaktides sätestatud tingimustel] tarbijale siduvad ning [et leping jääb muus osas pooltele siduvaks, kui see saab kehtida ka ilma ebaõiglaste tingimusteta].” [Tsitaati on parandatud Euroopa Kohtus, kuna direktiivi eestikeelne tõlge on ebatäpne.]

9 Direktiivi artikli 7 lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid tagavad, et tarbijate ja konkurentide huvides oleksid olemas piisavad ja tõhusad vahendid, et lõpetada ebaõiglaste tingimuste seadmine lepingutes, mis müüjad või teenuste osutajad tarbijatega sõlmivad.”

10 Direktiivi lisa punktis 1 on loetletud direktiivi artikli 3 lõikes 3 viidatud tingimused. See lisa on sõnastatud nii:

„1. Tingimused, mille eesmärk või tagajärg on:

[...]

e) ülemäära suure hüvitussumma nõudmine tarbijalt, kes ei täida oma kohustust;

[...]”

*Hispaania õigus*

11 Código Civil’i (tsiviilseadustik) artiklis 1911 on sätestatud:

„Võlgnik vastutab kohustuse täitmise eest kogu oma olemasoleva ja tulevase varaga.”

12 8. veebruari 1946. aasta dekreediga kodifitseeritud Ley Hipotecaria (hüpoteegiseadus) (*Boletín Oficial del Estado,* edaspidi „BOE”, nr°58, 27.2.1946, lk 1518) (mida on muudetud seadusega nr 1/2013) artiklis 105 on ette nähtud:

„Hüpoteegiga võidakse tagada mis tahes tüüpi kohustus ja see ei mõjuta võlgniku piiramatut isiklikku vastutust, mille näeb ette tsiviilseadustiku artikkel 1911.”

13 Nimetatud seaduse artikli 140 järgi on siiski lubatud ka vastupidiste, võlgniku vastutust piiravate kokkulepete sõlmimine. Selles artiklis on sätestatud:

„Ilma et see piiraks artikli 105 sätete kohaldamist, võib vabatahtliku hüpoteegi seadmise lepingus õiguspäraselt kokku leppida, et tagamise kohustus kehtib ainult hüpoteegiga koormatud vara osas.

Sel juhul on hüpoteeklaenust tulenev võlgniku vastutus ja võlausaldaja nõue hüpoteegiga koormatud vara summaga piiratud ega laiene võlgniku muule varale.”

14 Ley de Enjuiciamiento Civil’i (tsiviilkohtumenetluse seadus, edaspidi „LEC”) artikkel 570 „Täitmise lõpp” on sõnastatud nii:

„Sundtäitmine lõpeb alles sissenõudjast võlausaldaja nõuete täieliku rahuldamisega; kohtusekretär teeb selle kohta vastava määruse, mille peale võib esitada edasikaebuse.”

15 LEC artiklis 579 „Täitmine rahas eritingimustel võla tagatisena pandi või hüpoteegiga koormatud vara puhul” on ette nähtud:

„Kui võla tagatisena pandi või hüpoteegiga koormatud vara on enampakkumisel müüdud, ent selle tulemusena saadud rahast ei piisa võlanõude katmiseks, võib sissenõudja taotleda asjassepuutuvate isikute suhtes täitmise määramist puuduoleva summa osas ning sellisel juhul toimub täitmine vastavalt täitmise suhtes kehtivatele üldnormidele.”

16 LEC artikkel 671 „Osavõtjateta enampakkumine” redaktsioonis, mis on sättele antud 3. novembri 2009. aasta seadusega nr 13/2009 menetlusõiguse reformi kohta uut tüüpi kohtukantselei loomiseks (*BOE* nr°266, 4.11.2009, lk 92103), on sõnastatud nii:

„Osavõtjateta enampakkumine: Kui enampakkumisele ei ilmu ühtegi osavõtjat võib võlausaldaja taotleda vara sundmüümist kas summa eest, mis moodustab selle hindamisel kindlaks määratud väärtusest 50% või enam või siis kõiki võlanõudeid katva summa eest.

[...]”

17 Kuninga 24. aprilli dekreet nr 716/2009, millega rakendatakse teatavas osas 25. märtsi seadust nr 2/1981 hüpoteegituru reguleerimise kohta ning muude hüpoteegi- ja finantssüsteemi sätete kohta (*BOE* nr°107, 2.5.2009, lk 38490), sätestab artiklis 9:

„Kui turust tulenevatel põhjustel või muude asjaolude tõttu langeb hüpoteegiga koormatud vara hind selle esialgu kindlaks määratud väärtusest rohkem kui 20% võrra madalamale […], siis võib võlausaldajast üksus tegevusloaga sõltumatu äriühingu teostatud eelneva hindamise alusel nõuda võlgnikult hüpoteegi laiendamist muule varale, mis oleks piisav, et tagada nõutud suhe vara väärtuse ja sellega tagatud laenusumma vahel.

[...]

[...] Kui võlgnik kahe kuu jooksul hüpoteegi laiendamise taotlusest alates seda ei laienda ega maksa laenu või krediiti eelmises lõikes nimetatud viisil osaliselt tagasi, loetakse, et ta valis variandi maksta tagasi kogu laenu- või krediidisumma, mis muutub võlausaldaja jaoks kohe sissenõutavaks.”

## Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

18 Võlgnikud sõlmisid 30. augustil 2005 laenulepingu summas 91 560 eurot Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Balearesiga. Laenu tagamiseks seadsid nad hüpoteegi eluasemele, kus nad ise elasid. Pooled leppisid hüpoteegi seadmise lepingus kokku eritingimuses, mille kohaselt on võimaliku kohtuliku müügi puhul hüpoteegiga koormatud vara alghind 149 242,80 eurot. Barclays’ sõnul leppisid lepingu pooled ühtlasi kokku võlgnike piiramatus isiklikus vastutuses laenu tagasimaksmise eest, nii et nende vastutust ei piiratud vaid hüpoteegiga tagatud vara väärtusega.

19 Barclays astus 24. juuli 2007. aasta lepingudokumendi kohaselt võlausaldaja asemele. Barclays ja võlgnikud leppisid samal kuupäeval sõlmitud laenudokumendis kokku, et laenu põhisummat suurendatakse 153 049,08 euroni. Hüpoteegiga koormatud vara hindamisväärtust ja võlgnike vastutust käsitlevat tingimust ei muudetud. Neile punktidele, mida uue lepingudokumendiga otsesõnu üle ei võetud, peab kohaldama algse hüpoteegilepingu sätteid.

20 Barclays märkis, et kuna võlgnikud lõpetasid laenu kuumaksete tasumise 24. oktoobril 2009, lõpetati hüpoteegilaenuleping ennetähtaegselt 25. märtsil 2010. Selle kuupäeva seisuga ulatus lepingu alusel võlgnetav kogusumma 150 011,52 euroni.

21 Barclays esitas 10. detsembril 2010 Juzgado de Primera Instancia nº 4 de Palma de Mallorcale (Palma esimese astme kohus) võlgnike vastu taotluse hüpoteegi realiseerimiseks, näidates ära järgmise võlgnevuse: põhisumma 148 142,83 eurot, kogunenud intressid 1 689,95 eurot ning intressid ja kulud 45 003 eurot. Juzgado de Primera Instancia nº 4 de Palma de Mallorca tegi 15. detsembril 2010 määruse hüpoteegiga koormatud kinnisasjale sissenõude pööramiseks.

22 Kõnealuse kinnisvara kohtulik müük toimus 25. mail 2011, aga sinna ei ilmunud ühtegi pakkujat. Kõnealune kinnisasi määrati vastavalt LEC artiklile 671 sundmüügiks võlausaldajale Barclays 74 621,40 euro eest ehk 50% eest hindamisväärtusest, mida pooled olid hüpoteegi seadmise lepingus nimetanud.

23 Barclays' taotlusel alusel anti 18. oktoobril 2012 võlgnike suhtes täitekorraldus. Täitekorraldusega lubati jätkata sundkorras täitmist kuni tagasi on makstud Barclays'le võlgnetav ülejäänud summa, see tähendab 95 944,11 eurot, mille hulka kuulub: põhisumma jääk 75 390,12 eurot; kuni 25. maini 2011 kogunenud intressid 10 960,50 eurot; hüpoteegi realiseerimise kulu 9 593,49 eurot ning võlale lisanduv summa 22 617,03 eurot, mis kinnitati esialgse summana käesoleva täitemenetluse intresside ja kulude eest.

24 Seaduses selleks ette nähtud tähtaja jooksul vaidlustasid võlgnikud täitekorralduse. Nad väitsid, et kuna Barclays' tellitud ja 18. mail 2007 koostatud hindamisaktis hinnati kinnisasja väärtus 182 700 eurole, kuid Barclays ostis selle 74 621,40 euro eest, tuleb laenusumma lugeda sundmüügiga tagasi makstuks ja osa Barclays' võlast, mida see summa ei kata, võlasummast maha arvata. Võlgnikud väidavad samuti, et Barclays kuritarvitas õigusnormi ja rikastus alusetult.

25 Barclays vaidlustas esitatud väited, märkides et tema võlanõuet ei ole täielikult rahuldatud ning et Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) on juba otsustanud, et käesoleva menetlusega analoogsetel asjaoludel ei esine õigusnormi kuritarvitamist ega alusetut rikastumist.

26 Nendel tingimustel otsustas Juzgado de Primera Instancia nº 4 de Palma de Mallorca menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi [93/13] ja [liidu] õiguse põhimõtteid tarbijakaitse ja lepingulise tasakaalu kohta tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus hüpoteeke reguleerivad Hispaania õigusnormid, mis näevad küll ette, et hüpoteegipidaja võib nõuda lisatagatist, kui hüpoteegiga koormatud kinnisasja väärtus väheneb 20% võrra, ent ei sätesta hüpoteegi realiseerimise menetluse raames tarbijale/laenusuhte ja täitemenetluse võlgnikule võimalust nõuda eelneva vastupidise hindamise alusel, et hindamisel kindlaks määratud väärtus vaadataks uuesti läbi, vähemasti LEC artikli 671 mõttes, kui see väärtus on hüpoteegi seadmise ja hüpoteegi realiseerimise vahelises ajavahemikus kasvanud samaväärses või suuremas proportsioonis?

2. Kas direktiivi [93/13] ja [liidu] õiguse põhimõtteid tarbijakaitse ja lepingulise tasakaalu kohta tuleb tõlgendada nii, et hüpoteegi realiseerimist reguleerivad Hispaania menetlusnormid, mis näevad ette, et võlausaldaja võib hüpoteegiga koormatud kinnisasja sundmüügil omandada hinna eest,

mis vastab 50% selle hindamisel kindlaks määratud väärtusest (praegu 60%), mis tähendab, et tarbijat/laenusuhte ja täitemenetluse võlgnikku karistatakse õigustamatult 50% ulatuses (praegu 40% ulatuses) kinnisasja hindamisel kindlaks määratud väärtusest?

3. Kas direktiivi [93/13] ja [liidu] õiguse põhimõtteid tarbijakaitse ja lepingulise tasakaalu kohta tuleb tõlgendada nii, et õiguse kuritarvitamise ja alusetu rikastumisega on tegemist juhul, kui võlausaldaja nõuab pärast hüpoteegiga koormatud vara sundmüügil omandamist hinna eest, mis vastab 50% hindamisel kindlaks määratud väärtusest (praegu 60%), et puuduoleva summa osas määrataks täitmine võla täielikuks sissenõudmiseks, ehkki sundmüüdud vara hindamisel kindlaks määratud või tegelik väärtus ületab kogu võlasummat ja vaatamata sellele, et liikmesriigi menetlusnormid võimaldavad selliselt toimida?

4. Kas direktiivi [93/13] ja [liidu] õiguse põhimõtteid tarbijakaitse ja lepingulise tasakaalu kohta tuleb tõlgendada nii, et hüpoteegiga koormatud kinnisasja sundmüük hindamisel kindlaks määratud ja/või tegeliku väärtuse eest, mis ületab hüpoteegiga tagatud laenu kogusummat, tingib LEC artikli 570 kohaldamise, mis asendab LEC artiklid 579 ja 671 ning et sellest tulenevalt tuleb täitmist nõudva võlausaldaja nõue lugeda täies ulatuses täidetuks?”

27 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palus pooltel esitada nende küsimuste kohta oma seisukohad. Barclays väitis, et Hispaania õigusnormid ei riku liidu õigust ja nõudis sundkorras täitmise jätkamist. Täitmisele vastu vaidlev menetlusosaline nõustus eelotsusetaotluse esitamisega.

## Eelotsuse küsimuste analüüs

28 Nende nelja küsimusega – mida peab analüüsima koos – soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas direktiivi 93/13 ja liidu õiguse põhimõtteid tarbijakaitse ja lepingulise tasakaalu kohta tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus sellised liikmesriigi õigus- ja haldusnormid nagu põhikohtuasjas vaidlusalused normid, milles esiteks on ette nähtud, et vaatamata hüpoteegiga koormatud kinnisasja (mille hindamisel kindlaks määratud väärtus ületab sellega tagatud võla kogusummat) sundmüügile hüpoteegipidajast võlausaldajale enampakkumisest osavõtjate puudumise tõttu summa eest, mis vastab 50% nimetatud väärtusest, võib see võlausaldaja jätkata sundkorras täitmist puuduoleva võlasumma sissenõudmiseks, ja teiseks võimaldavad need normid laiendada nimetatud võlausaldaja tagatist juhul, kui hüpoteegiga koormatud kinnisasja väärtus väheneb 20% võrra, ent ei sätesta võimalust määrata võlgniku kasuks uue hindamise käigus kinnisvarale kõrgem hind.

29 Direktiivi 93/13 eesmärk on selle artikli 1 lõike 1 kohaselt ühtlustada liikmesriikide õigus- ja haldusnormid, mis käsitlevad ebaõiglaseid tingimusi müüja või teenuste osutaja ning tarbija vahel sõlmitud lepingutes.

30 Ühtlasi on oluline meelde tuletada, et direktiivi artikli 1 lõike 2 kohaselt „[ei kuulu] lepingutingimused, mis põhinevad kohustuslikel õigus- või haldusnormidel […], […] käesoleva direktiivi reguleerimisalasse”.

31 Lisaks „hõlmab” direktiivi 93/13 artikli 1 lõige 2 vastavalt direktiivi põhjendusele 13 „ka lepinguosaliste suhtes [liikmesriigi] seadusega ette nähtud korras kohaldatavaid eeskirju, kui ei ole kokku lepitud teisiti”.

32 Sellega seoses nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et direktiiviga loodud kaitsesüsteem lähtub eeldusest, et tarbija on suhetes kauplejaga nõrgemal läbirääkimispositsioonil ja omab vähem teavet (kohtuotsus Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, punkt 44).

33 Seda nõrgemat positsiooni arvestades näeb kõnealuse direktiivi artikli 6 lõige 1 ette, et ebaõiglased lepingutingimused ei ole tarbijale siduvad. Kohtupraktika kohaselt on tegemist imperatiivse sättega, mille eesmärk on asendada lepingupartnerite õiguste ja kohustuste vaheline formaalne tasakaal tegeliku tasakaaluga, mis taastab nendevahelise võrdsuse (kohtuotsus Aziz, EU:C:2013:164, punkt 45).

34 Sellega seoses on Euroopa Kohus juba mitu korda märkinud, et liikmesriigi kohus peab omal algatusel hindama, kas direktiivi 93/13 kohaldamisalasse kuuluv lepingutingimus on ebaõiglane, ja sel moel tasandama tarbija ja kaupleja vahelist ebavõrdsust, ning ta peab seda tegema kohe, kui tema käsutuses on selleks vajalikud õiguslikud ja faktilised asjaolud (kohtuotsus Aziz, EU:C:2013:164, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).

35 Euroopa Kohus on lisaks otsustanud, et direktiivi 93/13 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis ei võimalda kohtul, kellele on esitatud maksekäsu nõue, hinnata omal algatusel, *in limine litis* ega menetluse üheski muus staadiumis – ehkki talle on juba teada kõik vajalikud õiguslikud ja faktilised asjaolud – ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud lepingus sisalduva viivitusintressi tingimuse ebaõiglast laadi, kui see tarbija ei ole vastuväidet esitanud (kohtuotsus Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, punkt 57).

36 Euroopa Kohus asus eespool viidatud kohtuotsuse Aziz punktis 64 (EU:C:2013:164) ka seisukohale, et direktiivi tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus sellised liikmesriigi õigusnormid, milles ei ole hüpoteegiga tagatud nõude täitemenetluses nähtud ette võimalust esitada vastuväiteid täitedokumendi aluseks oleva lepingutingimuse ebaõigluse kohta ja mis seetõttu ei võimalda asja sisuliselt arutaval kohtul, kelle pädevuses on hinnata sellise tingimuse ebaõiglast laadi, kohaldada esialgse õiguskaitse meetmeid, näiteks täitemenetluse peatamine, kui selliste meetmete kohaldamine on vajalik tema lõpliku otsuse täieliku toime tagamiseks.

37 Selles osas tuleb märkida, et kuna sundtäitmise siseriiklikke mehhanisme ei ole ühtlustatud, siis tuleb esiteks hüpoteegiga tagatud nõudele täitemenetluse raames lubatud vastuväidete esitamise kord ja teiseks täitmise eest vastutava kohtu pädevus tarbijatega sõlmitud lepingutingimuste seaduspärasuse hindamisel sätestada vastavalt menetlusautonoomia põhimõttele liikmesriikide oma õiguskorra raames, seejuures tingimusel, et need ei ole vähem soodsad kui meetmed, mida kohaldatakse siseriikliku õigusega reguleeritavate sarnaste olukordade suhtes (võrdväärsuse põhimõte), ja et need ei muuda praktikas võimatuks või ülemäära raskeks liidu õigusega tarbijatele antud õiguste kasutamist (tõhususe põhimõte) (vt analoogia alusel kohtuotsus Aziz, EU:C:2013:164, punkt 50).

38 Siiski erineb kõnealune põhikohtuasi kohtuotsustele Banco Español de Crédito (EU:C:2012:349) ja Aziz (EU:C:2013:164) aluseks olnud kohtuasjadest, kus eelotsusetaotlused esitanud kohtutes lahendada olnud vaidlused käsitlesid vahetult lepingutingimusi ja esitatud küsimused olid seotud liikmesriigi kohtul selliste tingimuste ebaõiglase laadi hindamisel oleva pädevuse piiramisega.

39 Käesolevas põhikohtuasjas aga ei tugine eelotsusetaotluse esitanud kohus ühelegi lepingutingimusele, mida võiks kvalifitseerida ebaõiglase tingimusena. Need neli küsimust on esitatud selle kohta, kas liikmesriigi õigus- ja haldusnormid on direktiiviga 93/13 kooskõlas. Ükski põhikohtuasjas kõne all olevatest siseriiklikest sätetest ei ole lepingulist laadi. Erinevalt ka kohtuotsuste Banco Español de Crédito (EU:C:2012:349) ja Aziz (EU:C:2013:164) aluseks olnud kohtuasjadest ei ole ükski neist sätetest seotud liikmesriigi kohtu pädevuse ulatusega lepingu tingimuse ebaõiglase laadi hindamisel.

40 Nimelt on eelotsusetaotluse esemeks olevad siseriiklikud sätted õigus- või haldusnormid ja neid ei ole põhikohtuasjas kõnealusesse lepingusse kirja pandud. Sellised sätted ei kuulu aga nimetatud direktiivi kohaldamisalasse, millega soovitakse keelata ebaõiglased tingimused tarbijalepingutes.

41 Erinevalt kohtuotsuse RWE Vertrieb (C-92/11, EU:C:2013:180, punkt 25) aluseks olnud kohtuasjast, milles selle otsuse punktide 29–38 kohaselt leppisid pooled kokku liikmesriigi seadusandja ette nähtud regulatsiooni kohaldamisala laiendamises, kuuluvad eelotsuse küsimustes käsitletud õigus- ja

haldusnormid kohaldamisele ilma, et nende kohaldamisala või ulatust oleks lepingutingimusega muudetud. Seega võib õigustatult eeldada, et liikmesriigi seadusandja loodud lepingulist tasakaalu austatakse (vt selle kohta kohtuotsus RWE Vertrieb, EU:C:2013:180, punkt 28). Liidu seadusandja on sõnaselgelt otsustanud seda tasakaalu hoida, nagu nähtub direktiivi 93/13 põhjendusest 13 ja artikli 1 lõikest 2.

42 Lisaks kuuluvad põhikohtuasjas vaidluse all olevad liikmesriigi õigus- ja haldusnormid „lepinguosaliste suhtes seadusega ette nähtud korras [kohaldamisele], kui ei ole kokku lepitud teisiti". Seega on nad direktiivi 93/13 põhjenduse 13 kohaselt hõlmatud direktiivi artikli 1 lõikega 2, mille kohaselt nad „ei kuulu [nimetatud] direktiivi reguleerimisalasse". Niisiis ei ole see direktiiv igal juhul käesolevas asjas kohaldatav.

43 Seoses liidu õiguse põhimõtetega tarbijakaitse ja lepingulise tasakaalu kohta peab märkima, et direktiivi 93/13 eesmärk on tagada nende järgimine, eemaldades tarbijalepingutest ebaõiglased lepingutingimused kui lepingupoolte vahelise tasakaalustamatuse väljenduse.

44 Nagu on juba märgitud, ei kuulu põhikohtuasjas vaidluse all olevad siseriiklikud õigus- ja haldusnormid direktiivi 93/13 kohaldamisalasse, kuna ei ole tuginetud ühegi potentsiaalselt ebaõiglase lepingutingimuse olemasolule. Sellise *lex specialis*'e olemasolul nagu direktiiv 93/13, mille kohaldamisalast on välja jäetud niisugune olukord nagu põhikohtuasjas, ei saa kohaldada ka selle aluseks olevaid üldpõhimõtteid.

45 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades peab eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele vastama, et direktiivi 93/13 ja liidu õiguse põhimõtteid tarbijakaitse ja lepingulise tasakaalu kohta tuleb tõlgendada nii, et nende kohaldamisalast on välja jäetud sellised liikmesriigi õigus- ja haldusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kui puudub viimati nimetatud sätete ulatust või kohaldamisala muutev lepingutingimus.

## Kohtukulud

46 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

**Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ (ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes) ja liidu õiguse põhimõtteid tarbijakaitse ja lepingulise tasakaalu kohta tuleb tõlgendada nii, et nende kohaldamisalast on välja jäetud sellised liikmesriigi õigus- ja haldusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kui puudub viimati nimetatud sätete ulatust või kohaldamisala muutev lepingutingimus.**

Allkirjad